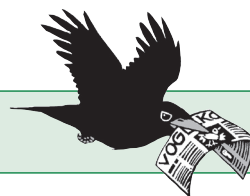

Vogelkoppenknipsels

Nummer 81

Verzameld door Wim Smeets

In deze rubriek vindt u samenvattingen van artikelen met in de kop een vogelnaam of een vogelaanduiding. Deze artikelen verschenen in de maanden juli, augustus en september 2014 in Nederlandse dag-, week- en huis-aan-huisbladen.

Visdiefkuikentjes doodgeslagen

Trouw, 1 juli 2014

In Hasselt, aan het Zwarte Water ten noorden van Zwolle, heeft iemand ruim tweehonderd visdiefkuikens doodgeslagen met een schep. De Visdiefjes broedden op het dak van een bedrijfsloods. Deze loods staat leeg en op de nominatie om gesloopt te worden. Over een paar weken zou er geen Visdief meer zitten en zouden ze de sloop niet meer in de weg hebben gestaan. Volgens de politie zullen de daders wel dieven zijn geweest die een airco van het dak wilden slopen en lastig werden gevallen door de Visdieven. (Red.: de politie is vast in de war geweest met Noordse Sterns die wel agressief zijn, Visdiefjes zijn dit niet. Het doden van de jongen kan wel agressiviteit hebben opgewekt bij de Visdieven die daardoor in paniek zijn geraakt. Het lawaai dat ze dientengevolge hebben veroorzaakt, was niet in het voordeel van de dieven).

Over hetzelfde onderwerp een artikel in De Stentor van 27 juni 2014.

Zweden heeft succes met fokken Ooievaars

De Telegraaf, 5 juli 2014

De Ooievaar is helemaal uit Zweden verdwenen, maar het land heeft nu zijn zinnen gezet op de terugkeer van de populaire vogelsoort. Ooievaarfokkerijen moeten het bestand vergroten. Na vijftientig jaar doen de eerste Ooievaars wat ze van nature behoren te doen: gezamenlijk naar het zuiden trekken en als paar weer terugkomen. In zes fokkerijen in het Zuid-Zweedse Skåne zitten in totaal ongeveer tweehonderdvijftig Ooievaars. Dit jaar had men voor het eerst het gewenste resultaat. De eerste Ooievaars die eerder in een fokkerij werden grootgebracht en vervolgens werden vrijgelaten, trokken naar het zuiden en keerden terug naar hun vaste stek in Zweden.

Prehistorische zeevogel was 'een vliegende bestelbus'

NRC Handelsblad, 8 juli 2014

Zo'n vijftientig tot achttien miljoen jaren geleden heeft een vogel geleefd met een spanwijdte van 6,4 m. Hij had grofweg de vorm van een albatros, spanwijdte maximaal 3,6 m, maar dan uitgerekt. De vogel kon glijvluchten maken op de thermiek. Hij krijgt de naam *Pelagornis sandersi*. Het fossiel, dat bestaat uit een schedel en grote delen van de rechtervleugel en rechterpoot, was al in 1983 opgegraven en lag in een museum in Charleston in de staat South Carolina aan de oostkust van de Verenigde Staten. Over hetzelfde onderwerp een artikel in Trouw van 8 juli 2014.

Nieuw zwermzicht: Spreeuw wil altijd een stukje lucht blijven zien

NRC Handelsblad, 8 juli 2014

Het is echt niet vanzelfsprekend dat een zwerm vogels altijd half doorzichtig is. Een vlucht Spreeuwen telt soms wel tienduizenden vogels, maar toch is het altijd mogelijk om er doorheen te kijken. De doorzichtigheid is het gevolg van simpele keuzes die elke Spreeuw in de groep maakt. Een half doorzichtige groep biedt voordeel: in zo'n groep houdt iedere vogel overzicht op de aanstormende roofvogels, terwijl de soortgenoten toch dekking bieden.

Insecten en vogels verdwijnen door gif

de Volkskrant, 10 juli 2014

Een stille maar ongekend heftige natuurramp voltrekt zich in streken waar neonicotinoïden, de meest gebruikte insecticiden ter wereld, worden ingezet bij de landbouw. Nederlandse biologen (De Kroon en collegae) hebben nu voor het eerst tastbaar bewijs gevonden dat ook insectenetende vogels zoals de Spreeuw en de Boerenzwaluw in hoog tempo verdwijnen op plekken waar het gif wordt gebruikt. Er bleek een duidelijk verband tussen de hoeveelheid imidacloprid – een giftige stof – in slootjes en wateren en de afname van het aantal insecten etende vogels. Waar twintig nanogram imidacloprid in het water zat daalde de vogelstand met gemiddeld 3,5%. Op veel plaatsen wordt deze concentratie met een veelvoud overschreden. De nieuwe cijfers komen nog geen drie maanden nadat staatssecretaris Sharon Dijksma van Economische Zaken een

Grote Zilverreigers zijn in de loop der tijden 'opgewaard' tot broedvogel van West-Europa.
Foto: Wim Smeets.

motie van de Tweede Kamer naast zich neer had gelegd om de neonicotinoïden te verbieden. Over hetzelfde onderwerp een artikel in Trouw en in het NRC Handelsblad van 10 juli, in De Telegraaf van 12 juli, in het NRC Handelsblad van 12 & 13 juli en in Trouw van 14 juli 2014. In het NRC Handelsblad van 20-21 september een zeer kritisch artikel over de Nijmeegse té kleinschalige onderzoeksmethode met als slotopmerking dat 'het vogelverlies misschien toeval-ig aan iets heel anders lag dat vaak samengaat met imidacloprid-gebruik' en 'hoe minder metingen hoe sterker het effect van imidacloprid lijkt te zijn'.

Het gaat onverwacht goed met Adélie-pinguïns

NRC Handelsblad, 11 juli 2014

Er zijn veel meer Adélie-pinguïns dan gedacht, zo blijkt uit de eerste grote telling met behulp van satellietfoto's. Van de soort, bekend van de tekenfilm 'Happy Feet', bestaan nu 3,8 miljoen broedparen. Er zijn in totaal zeventien nieuwe populaties gevonden.

Vogel stamt niet af van dino

Trouw, 11 juli 2014

De oervogel stamt volgens de Amerikaanse paleontologen Stephen Czerkas en Alan Feduccia af van de archosauriërs, waartoe ook de krokodillen en de dinosauriërs behoren. De dinosaurussen stammen hier ook van af en vormen een aparte tak. De onderzoekers baseren hun theorie op de fossiele resten van een diertje ter grootte van een mus dat zo'n honderdvijftig miljoen jaar geleden leefde in wat nu China is. Deze *Scansoriopteryx* had primitieve veren en maakte zweefduiken tussen bomen. Het fossiel was een vleesetende theropode geweest. Zij hebben de

botjes van de *Scansoriopteryx* goed bestudeerd en ontdekten dat typische dinosaurussenmerken ontbraken.

Roofvogels kunnen Friese Zuidwesthoek beter mijden

de Volkskrant, 11 juli 2014

Roofvogelhaters halen nesten leeg en zagen bomen om. Roofvogels moeten vrezen voor hun leven in de Friese Zuidwesthoek. In juni moesten in anderhalve week tijd vijf vogel-nesten eraan geloven. In Sondel – een dorp in Gaasterland – werd een berk, waarin Buizerds nestelden, omgezaagd en bij Offingawier gingen vier bomen in de nacht tegen de vlakte, waar-schijnlijk om dezelfde reden. Vorig jaar was het in Sondel ook al eens raak. Vergelijkbare incidenten worden sinds jaar en dag in Friesland gemeld. De verdachten worden gezocht in de hoek van de weidevogelliefhebbers. Zij denken Grutto's en Kieviten te helpen door hun natuur-lijke vijanden om zeep te helpen.

Grote Zilverreiger, opgewaard tot broedvogel

Trouw, 12 juli 2014

In de vogelgids 'De Kist' uit 1964 komt de Grote Zilverreiger nog uitsluitend voor in het verre zuidoostelijke deel van Europa, rond de Zwarte Zee. Volgens Wikipedia vond het eerste Nederlandse broedgeval plaats in Flevoland in 1978. Nu broedt de vogel van België tot in Litouwen. Er worden dwaalgasten waargenomen in Zweden en Zuid-Finland. Klimaatverandering zal wellicht een rol spelen. In de moderne vogelgidsen wordt de soort aangeduid als broedvogel en overwintenaar in West-Europa, ook in Nederland.

Dino met langste staartveren vloog 125 miljoen jaar geleden

Trouw, 17 juli 2014

Een team van Chinese, Zuid-Afrikaanse en Amerikaanse wetenschappers heeft in China het skelet gevonden van een dinosaurius met vier vleugels, die uitzonderlijk lange veren op zijn staart had. De dino was volwassen en in totaal 1,32 m lang. De 4 kg zware dino kon glijvluchten uitvoeren waarbij de staartveren dienden voor stabiliteit tijdens het vliegen en landen. De nu gevonden dinosaurius kreeg de naam *Changyuraptor yangi*. Changy = veer (Chinees), raptor duidt op de leefwijze en met yangi wordt Yang Yangdong, president van de Bohai University, geëerd, die de aankoop van het fossiel financierde.

Grote Karekiet delft het onderspit

Trouw, 23 juli 2014

De Grote Karekiet is in ons land een ernstig bedreigde broedvogel. Maar daarmee is hij nog niet goed beschermd. In het Natura 2000-gebied Loosdrechtse Plassen bijvoorbeeld verdwijnen grote stukken broedgebied zonder dat iemand ernaar om lijkt te kijken. Overal worden de voormalige legakkertjes met stortstenen of met een stevige beschoeiing tegen de elementen beschermd. Bijna overal gaan de werkzaamheden ten koste van waterriet, waar onder andere de Grote Karekieten veilig willen broeden.

Grote Karekiet delft het onderspit.
Foto: Wim Smeets.

Fluiten naar mannen

Vrouwelijke vogels kunnen er ook wat van

De Telegraaf, 26 juli 2014

Niet alleen mannelijke zangvogels hebben zich in zang gespecialiseerd. Bij veruit de meeste soorten laten ook vrouwtjes zich regelmatig van hun beste kant horen. Biologe Katharina Riebel, verbonden aan de Universiteit Leiden, analyseerde samen met een internationaal team een groot aantal studies naar vrouwelijke zangvogels. Bij meer dan 70% blijken ook de vrouwtjes vaak te zingen. Bij hun voorouders zongen de dames zelfs waarschijnlijk in alle gevallen. Deze ontdekking wijst erop dat ook vrouwtjes op deze manier mogelijk een partner lokken. Wellicht spelen seksuele en sociale selectie ook bij vrouwtjes een rol. Door te zingen konden zowel mannetjes als vrouwtjes meedingen naar middelen die nodig zijn voor de overleving en de voortplanting.

Pluizige dino botst met evolutie veren

NRC Handelsblad, 26 & 27 juli 2014

In Siberië zijn honderden dinosaurusbotten opgegraven met sporen van pluis, de voorloper van veren. De beenderen en schedels van de dieren zijn in het zuidoosten van Siberië opgegraven, in aardlagen van tussen de 174 en 145 miljoen jaar oud, het Jura-tijdperk. Deze voorlopers van veren blijken veel algemener onder dinosauriërs dan gedacht. Een Siberische dinosaurius, *Kiludadromeus zabaikalicus* genaamd, was bijna volledig bedekt met pluis. Het pluis is onvertakt. Dit is het eerste stadium in de evolutie van veren. De plukjes hebben veel weg van de vacht van moderne zijdehoenders.

Zeldzame eend op het Eemmeer

Algemeen Dagblad/uitgave Amersfoort, 1 augustus 2014

Drie vogelaars hebben in de laatste week van juli 2014 op het Eemmeer tussen Eemnes en Spakenburg op vier verschillende tijden een Buffelkoepeend gezien. De zeer zeldzame eend, met een opvallend wit achterhoofd, leeft in Canada en de Verenigde Staten. Hij is de afgelopen tien jaar op vier plekken in Nederland gesignaleerd. Zo lang nog niet is bewezen of het een Wilde Eend betreft, komt de vogel niet op de lijst van bijzondere dwaalgasten.

Beveiligd broedeiland geliefd bij Visdieven

Trouw, 12 augustus 2014

Met geld van energiebedrijf Eneco is in de haven van Delfzijl een kunstmatig broedeiland aangelegd voor beschermde Visdieven en

zeldzame Noordse Sterns. Het eilandje heeft een oppervlakte van 2400 m² en is omringd met vier rijen omheining om Vos en rat te weren. De buitenste ring staat onder stroom. De aanpak werkt, want in het afgelopen broedseizoen hebben 55 paartjes Visdief jongen grootgebracht. De Noordse Stern is nog niet gesignaleerd, maar wordt volgend jaar verwacht. Over hetzelfde onderwerp een uitgebreider artikel in Trouw van 12 augustus 2014.

Duizenden vogels gegrild door zonnecentrale in VS

Trouw, 19 augustus 2014

Volgens een schatting van natuuronderzoekers valt boven één van de grootste zonnecentrales van de Verenigde Staten elke twee minuten een dode vogel uit de lucht. De BrightSource Energy centrale in de Mohave-woestijn telt 300.000 spiegels ter grootte van een garagedeur. Ze draaien met de zon mee. De stralen van de spiegels kunnen een temperatuur van 530° C bereiken. Van vogels die daar doorheen vliegen, blijft weinig over. Onderzoekers van het Centrum voor Biodiversiteit schatten het aantal dode vogels op 28.000. De centrale zelf houdt het op duizend.

De boer laat te weinig eten achter voor de Veldleeuwerik

Trouw, 20 augustus 2014

Volgens wetenschappers van de Wageningen Universiteit en de Rijksuniversiteit van Groningen hebben de in Nederland overwinterende Veldleeuweriken een tekort aan voedsel. De Veldleeuweriken hebben in de winter grote

akkers in open gebied nodig met een hoge dichtheid aan zaadjes. De vogels hebben een voorkeur voor zaadjes die na de oogst achterblijven. Deze zijn schaars en daardoor moeten de vogels al snel overgaan op onkruidzaden. Deze vinden ze nauwelijks, want de meeste akkers worden na de oogst snel geploegd en het gebruik van herbiciden voorkomt dat akkeronkruiden zaden kunnen produceren.

VVD wil meeuwen desnoods afschieten

NRC Handelsblad, 20 augustus 2014

De VVD wil meeuwen van de lijst van beschermde diersoorten halen. Ze veroorzaken te veel overlast. Vooral de kustplaatsen en de grote steden hebben veel overlast van de meeuwen doordat veel mensen de meeuwen voeren. Extra stevige vuilniszakken, afschrikwekkende vliegers op daken, ondergrondse vuilcontainers en voorlichting aan de mensen dat ze geen meeuwen moeten voeren, zijn allemaal maatregelen die nog niet afdoende helpen. Als het aan de VVD ligt, kunnen meeuwen worden afgeschoten bij overlast.

Over hetzelfde onderwerp een uitgebreider artikel in Trouw van 20 augustus, in De Telegraaf, NRC Handelsblad en Trouw van 21 augustus, in Trouw van 22 augustus en in de Volkskrant editie Sir Edmund van 13 september 2014.

Hoe de blauwe kiek van Schier verdween

Trouw, 27 augustus 2014

De Blauwe Kiekendief – dé roofvogel van Schiermonnikoog – broedt niet meer op het eiland. Verruiging van het landschap door luchtvervuiling is een mogelijke oorzaak, net als

Boeren laten te weinig eten achter voor de Veldleeuwerik.
Foto: Wim Smeets.

Klauwieren en Bijeneters
broeden in de duinen van
Kennemerland.
Foto: Wim Smeets.

konijnschaarste als gevolg van door de mens geïntroduceerde virusziekten. De konijnen zijn bijna verdwenen, eerst door myxomatose en in 1998 massaal door VHS, een ziekte die voor het eerst opdook in Chinese konijnenfokkerijen. Met het zand voor de nieuwe zeedijk werden ook Veldmuizen ingevoerd. Door de verruiging kunnen deze zich té goed verstoppen en kan de Blauwe Kiekendief ze niet voldoende vangen. Daarnaast hebben bossen en struweel nieuwe roofvogels naar Schiermonnikoog gelokt zoals Havik en Sperwer. Er zijn gevallen bekend dat Haviken kiekendieven grepen.

Roerdompen op vlees eten betrapt

NRC Handelsblad, 25 augustus 2014

Twee jaar geleden werden negen Roerdompen uit het IJperveld gezenderd. Vier zenders leveren nog steeds nieuwe informatie op. De Roerdomp uit het IJperveld blijkt meer een weidevogel dan een rietbewoner. Hij stond bekend als viseter, maar eet hier voornamelijk muizen. In het IJperveld is hij verzot op de zeldzame Noordse Woelmuis. En verder eet hij veel kikkers, zo blijkt uit zender- en webcamwaarnemingen en uit braakballen.

Klauwier en Bijeneter broeden in de duinen van Kennemerland

Trouw, 1 september 2014

De boswachters van Natuurmonumenten hielden het zorgvuldig geheim, maar nu de jongen succesvol zijn uitgevlogen mag iedereen het weten: voor het eerst sinds 1978 heeft er deze zomer een paartje Grauwe Klauwieren gebroed in Duin en Kruidberg in Nationaal Park Zuid-Kenne-

merland. Begin augustus waren er twee jongen uitgevlogen. Half juni waren hier ook twee Bijeneters waargenomen die een nestgang gingen graven in een steile wand langs een duinmeer. Hier vlogen geen jongen uit. Een Vos ontdekte het nest en heeft de jongen verschalkt.

Velduil duikt ineens op Dankzij muizenstand na 38 jaar terug in Eemland

Algemeen Dagblad/uitgave Amersfoort, 9 september 2014

Het is maanden stilgehouden om te voorkomen dat massa's vogelspotters eropaf zouden komen. Na 38 jaar broedt de Velduil weer in Eemland. Met dank aan de extreem hoge muizenstand en boeren die hun gras niet maaien om de Velduil met rust te laten. Aan beide zijden van de Eem hebben in totaal vier paartjes Velduil gebroed hetgeen veertien jongen opleverde. Eén nest was geen succes, de jongen werden dood in het nest gevonden, waarschijnlijk zijn ze verdrinken.

Heekvisserij laat albatrossen steeds meer ongemoeid

Trouw, 17 september 2014

MSC-vis (een keurmerk voor producten uit de duurzame visserij) wordt steeds belangrijker. Het toenemende aantal duurzame visserijen zorgt voor aanzienlijke verbeteringen van de leefomgeving in en rond de zeeën en oceanen. De Zuid-Afrikaanse heekvisserij is inmiddels zo ingericht dat het aantal sterfgevallen onder zeevogels als albatrossen sinds 2009 met 90% is afgenomen. Bij de Patagonische en Antarctische ijsvis (Chileense Zeebaars) is de bijvangst

Noordse Stern vloog bijna een miljoen kilometer.
Foto: Wim Smeets.

aan zeevogels bijna tot nul gereduceerd. De Hoki-populatie in westelijk Nieuw-Zeeland, een aan de eerste visserijen die onder het MSC-keurmerk kwamen, is sinds 2001 verdubbeld. Tien procent van de wereldwijde visvangst valt onder het wetenschappelijke programma van MSC.

Vogelroof verstoort broedprogramma

De Telegraaf, 17 september 2014

Uit Vogelpark Avifauna zijn ruim dertig zeer zeldzame vogels gestolen. Het waren waardevolle broedparen waarmee Avifauna deelnam aan internationale fokprogramma's. Verscheidene paren onder deze gestolen vogels waren aan het broeden of hadden al jongen. De dieren zijn gechipt en geringd. Dat maakt het moeilijker om ze te verkopen in het illegale circuit.

Noordse Stern vloog bijna een miljoen kilometer

De Telegraaf, 17 september 2014

Oorzaak van trek is voedselgebrek; richting en duur lijken aangeboren. Kampioen onder de vliegers is de Noordse Stern. Als het koud wordt vliegt deze van het broedgebied in de zeeën rond de Noordpool naar de Zuidpool. Een afstand van ongeveer achttienduizend tot twintigduizend kilometer. Een paar maanden later vliegt hij weer terug. In zijn leven legt deze vogel ongeveer een miljoen kilometer af. Een Ooievaar legt tijdens de trek gemiddeld zevenduizend kilometer af. Rosse Grutto's zijnhouders van het duurrecord voor trekvogels. Zij vliegen in één stuk door vanuit het broedgebied in Alaska naar het overwinteringsgebied in Nieuw-Zeeland. Die reis over de Stille Oceaan van meer dan tienduizend kilometer volbrengen zij in acht dagen.

n Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, (033) 298 31 47, e-mail: smeets.foto@casema.nl.